

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради

Навчально-наукового інституту
психології та соціального захисту

Василь КАРАБИН

«_2_» _вересня 2020 р.

СПЕЦКУРС З ФІЛОЛОГІЇ

ПРОГРАМА

навчальної вибіркової дисципліни

підготовки бакалавра

спеціальності: 035 «Філологія»

за освітньою програмою: «Переклад з англійської мови»

Розробники програми: Тищенко О.В. док філол.н., професор кафедри іноземних мов та перекладознавства , Свидницька-Ільків Н.В, викладач кафедри перекладознавства.

Рецензент: Андрейчук Н.І., заступник завідувача кафедри перекладознавства імені Г. Кочура ЛНУ ім Івана Франка, професор, доктор філологічних наук

Програму рекомендовано кафедрою іноземних мов та перекладознавства

Протокол від “ 27 ” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри
іноземних мов та
перекладознавства

Олег ТИЩЕНКО
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою навчально-наукового інституту психології та соціального захисту

Протокол від “ 2 ” вересня 2020 року № 1

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Спецкурс з філології» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 035«Філологія».

Навчання основам комунікації має інтегрувати найкращі досягнення методики викладання усного і письмового суспільно-політичного і науково-технічного перекладу, врахувати положення теорії мовної комунікації, зіставного мовознавства, соціолінгвістики, базуватися на принципах адекватного інтегрування в міжкультурне середовище, оскільки на перший план виходить надзвичайно складне завдання - навчити студентів умінню не тільки адекватно передавати загальний зміст інформації (з чим перекладач стикається щоденно у своїй діяльності), а й віднаходити способи вирішення проблемних ситуацій, можливих міжетнічних та міжкультурних конфліктів, які можуть зустрітись у перекладацькій практиці.

Предметом навчальної дисципліни „ Спецкурс з філології ” є спілкування в контексті філології та перекладацької діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки здійснюються з іншими практичними дисциплінами, які націлені на освоєння іноземних мов. Базовими знаннями для вивчення цього предмету є мовознавчі та перекладознавчі дисципліни: «Вступ до перекладознавства», «вступ до мовознавства», «зіставне мовознавство», «соціолінгвістика», «Практичний курс основної іноземної мови». Водночас, ця дисципліна інкорпорує наявні знання про кожен окремий рівень у динамічну системну модель прикладного спрямування, яка дозволяє зрозуміти природу мови як засобу міжнародного спілкування, а також демонструє міждисциплінарні зв'язки мовознавства з усіма сферами наукового пошуку.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні й методологічні засади взаємодії мови і національної культури її носіїв

Змістовий модуль 2. Лінгвокультурологічна інтерпретація мовних явищ

Змістовий модуль 3. Семіотична модель вивчення мови й культури

Змістовий модуль 4. Коди культури

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Мета дисципліни «Спецкурс з філології» є вивчення і засвоєння основних понять і категорій стійких навичок міжкультурного та міжособистісного спілкування в контексті майбутньої перекладацької діяльності.

1.2 Завданням вивчення курсу «Спецкурс з філології» є сприяння узагальненню і систематизації знань, поглиблення лінгвістичної та комунікативної компетенції майбутнього перекладача. А саме:

- ознайомити студентів з теоретичними засадами, термінологією та проблемним полем міжкультурної комунікації як самостійної наукової дисципліни;

- навчити слухачів курсу основам методології дослідження міжкультурної комунікації;

- розкрити специфіку комунікативної поведінки перекладача у процесі професійної діяльності.

У виробничих або побутових умовах за допомогою відповідних методів вербального спілкування:

- здійснювати регламентування спілкування;

- здійснювати ефективне слухання;

- доречно використовувати мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо;

- структурувати тексти;

- готуватися до публічного виступу;

- користуватися правилами спілкування мовця і слухача;

- застосовувати певні форми проведення дискусії;

- використовувати у виступі супралінгвістичні одиниці.

1.3. Програмні результати навчання:

- знати суть і завдання дисципліни «Спецкурс з філології»;

- знати термінологічний апарат і основні положення теорії міжкультурної комунікації;

- знати історичні фактори і обставини виникнення міжкультурної комунікації.;

- знати основні напрямки і підходи досліджень в міжкультурній комунікації;

- розуміти різницю між спілкуванням і комунікацією;

- знати поняття макро- і мікрокультури в міжкультурній комунікації;

- знати сутність міжкультурної комунікації та форми міжкультурної комунікації;

- мати знання про «Культурний шок» та його місце у засвоєнні «чужої» культури»;

- мати знання про види міжкультурної комунікації;

- мати знання про вербальну комунікацію;

- мати знання про невербальну комунікацію;

- знати форми вербальної та невербальної комунікації;

- користуватися Інтернет-ресурсами загальноосвітнього та спеціального наукового призначення, оформленими у вигляді електронних бібліотек,

словників, енциклопедій, інформаційних блогів та персональних сайтів науковців.

В умовах усних ділових контактів з використанням прийомів і методів усного спілкування і відповідних комунікативних методів: застосовувати прагматичну компетенцію з метою ефективного виконання професійних завдань.

У виробничих умовах, використовуючи ключові слова у певній галузі на базі професійно-орієнтованих (друкованих та електронних) джерел, за допомогою відповідних методів проводити:

- пошук нової текстової інформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації);
- пошук нової графічної, звукової та відеоінформації.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредитів ECTS.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні й методологічні засади взаємодії мови і національної культури її носіїв.

Тема 1.1. Мова в духовному житті суспільства

Тема 1.2. Мова і культура: проблеми взаємодії

Тема 1.3. Теоретичні основи лінгвокультурології

Тема 1.4. Лінгвосеміотична реконструкція моделі світу в традиційній українській культурі

Змістовий модуль 2. Лінгвокультурологічна інтерпретація мовних явищ

Тема 2.1. Стереотипи і прецедентні феномени

Тема 2.2. Символ як стереотипізований вияв культури

Тема 2.3. Коди культури

Змістовий модуль 3. Семіотична модель вивчення мови й культури

Тема 3.1. Мовно-естетичні знаки української культури.

Тема 3.2. Культура і площина компетенції мовної особистості

Тема 3.3. Мовна картина світу й емпірична свідомість людини

Змістовий модуль 4. Коди культури

Тема 4.1. Загальне поняття про коди культури

Тема 4.2. Символьні функції репрезентантів соматичного коду

3. Рекомендована література

Базова

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.
3. Литвин І.М. Перекладознавство. Науковий посібник. – Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. – 288 с
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація / В.М. Манакін. – К. : Академія, 2012. – 288 с.
5. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник / укл. Попович М.М. – Чернівець. нац. ун-т, 2012. – 160 с.
- 6.

Допоміжна

1. Jandt E. Fred An introduction to intercultural communication: identities in a global community 9th edition. - SAGE Publications, Inc. 2017.
2. Giuliana Ferri, Intercultural Communication: Critical Approaches and Future Challenges. - London, UK: Palgrave Macmillan, 2018, 117 p
3. Guilherme, M. (2017). Freire's philosophical contribution for a theory of intercultural ethics: A deductive analysis of his work. Journal of Moral Education, 46, 422–434.
4. Scollon R., S.W.Scollon Intercultural Communication: a discourse approach. – Oxford: Blackwell Publishers, 2002.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ТА ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
91–100	Відмінно	Знання: студент засвідчує фундаментальні знання термінів і понять курсу; виявляє глибокі знання мовної системи, рівнів мови, їх одиниць, усвідомлено застосовує теоретичні положення під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань; володіє знаннями, здобутими у ході виконання самостійної роботи; володіє

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		інформацією про найновіші досягнення у лінгвістичній галузі, вміє застосувати її для розв'язання практичних завдань. Уміння: виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; здатен запропонувати власні шляхи і способи розв'язання лінгвістичних задач.
81–90	Добре	Знання: студент засвідчує повною мірою знання термінів і понять курсу; виявляє глибокі знання мовної системи, рівнів мови, їх одиниць, усвідомлено застосовує теоретичні положення під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань; володіє знаннями, здобутими у ході виконання самостійної роботи; володіє інформацією про найновіші досягнення у лінгвістичній галузі, вміє застосувати її для розв'язання практичних завдань. Уміння: виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; спирається на знання різних підходів до тлумачення мовних фактів і закономірностей.
71–80	Добре	Знання: студент на належному рівні засвідчує знання термінів і понять курсу; виявляє знання будови мови, її рівнів та одиниць; студент належно ознайомлений з основною навчально-науковою літературою, але не виявляє обізнаності повною мірою з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. Уміння: виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; виконує дії класифікаційного характеру, але допускає незначні мовленнєві помилки в оформленні

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		<p>класифікаційних жанрів; не може пояснити всі лінгвістичні закономірності, засвідчені в конкретному випадку; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких незначних помилок; доречно і ефективно реалізує креативні підходи у розв'язанні різних видів завдань.</p>
61–70	Задовільно	<p>Знання: студент засвідчує достатні знання термінів і понять курсу; виявляє достатні знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; студент володіє фрагментарним, та не завжди усвідомленим обсягом засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. Уміння: виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але реалізує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.</p>
51–60	Задовільно	<p>Знання: студент засвідчує достатні знання термінів і понять курсу; виявляє достатні знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; студент володіє фрагментарним, та не завжди усвідомленим обсягом засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. Уміння: виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але реалізує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.</p>
35–50	Незадовільно	<p>Знання: студент засвідчує слабкі знання термінів і понять курсу; виявляє недостатні знання будови мови, рівнів мови, їх одиниць; студент слабо володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури; помиляється у процесі формулювання дефініцій, не може навести приклади. Уміння: відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій;</p>

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		помиляється у визначенні категоріальних властивостей.
0–34	Незадовільно	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його відповіді під час лабораторних робіт та результати поточного контролю є невірними та/або необґрунтованими. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей під час практичних занять, написання контрольних робіт та поточне тестування);
- контроль за самостійною роботою (перевірка конспектів, виконання завдань до практичних занять);
- підсумковий контроль (диференційований залік та екзамен).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Оцінка із 100-бальної шкали в національну переводиться відповідно до діючого положення про освітній процес (91–100 – «відмінно», 71–90 – «добре», 51–70 – «задовільно», менше 51 – «незадовільно»).